

To: 5 5.1.2e [5.1.2e @rivm.nl]
Cc: 5.1.2e [5.1.2e @ggdijsselland.nl]; 5.1.5 5.1.2e @rivm.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @ggdhvb.nl]
From: 5.1.2e
Sent: Thur 4/9/2020 2:51:50 PM
Subject: RE: Hergebruik isolatieschorten
Received: Thur 4/9/2020 2:52:09 PM

Hallo 5.1.2e

Dank voor jouw antwoord en de duidelijke uitleg bij de setting waarin je het advies destijds hebt gegeven. Succes ook in de komende tijd binnen deze bijzondere tijden op het gebied van infectiepreventie.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Afdeling Infectiepreventie

Aanwezig

5.1.2e

Clean hands save lives

isala

5.1.2e @isala.nl
 T
 F 5.1.2e

V1.2
 Dr. Van Heesweg 2,
 8025 AB Zwolle,
 Postbus 10400,
 8000 GK Zwolle
www.isala.nl

Van: 5 5.1.2e < 5.1.2e @rivm.nl >
Verzonden: donderdag 9 april 2020 13:31
Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @isala.nl >
CC: 5.1.2e < 5.1.2e @ggdijsselland.nl >; 5.1.2e < 5.1.2e @rivm.nl >; 5.1.2e < 5.1.2e @ggdhvb.nl >
Onderwerp: RE: Hergebruik isolatieschorten

Beste 5.1.2e

Ik herinner mij het advies maar wil wel een belangrijke nuance aanbrengen in het advies! **De vraag kwam bij mij binnen, gesteld door een huisarts, werkzaam in een huisartsenpraktijk en is het advies dus gegeven aan een huisarts!**

In een huisartsenpraktijk met enkele zorgverleners heb je goed zicht op het proces en dus de borging. De huisarts voert kortdurend lichamelijk onderzoek uit en soms neemt hij / zij alleen diagnostiek (=kweek) af. Hierbij staat de discussie van overleving staphylococcus bij een verdachte coronapatiënt in de huisartsenpraktijk niet op de voorgrond en gaat het om een enkele isolatiejas.

Dit is heel anders dan een zorginstelling met veel zorgverleners waarbij de intensieve zorg al tot gevolg heeft dat de veelal disposable jassen na korte tijd stuk gaan, vaak door ondersteuning in de ADL. Dan speelt zeker de transmissie van evt. aanwezige BRMO, MRSA, etc. ook een rol.

Bij frequent wassen blijft er niets van over. In een instelling kan je bij gebrek aan isolatiejassen, bij uitzondering, beter gebruik maken van katoenen stoffen jassen die je reinigt.

Ik betreur dat mijn advies een op een is overgenomen richting instellingen en dat dit landelijk is verspreid, deze vraag van een huisarts is advisering op maat, als de vraag was gekomen vanuit een instelling off Verenso/ Actiz dan had ik een heel ander advies gegeven.

In verband met de corona-hectiek is het mogelijk dat uw mail niet (direct) wordt beantwoord of dat uw vraag wordt behandeld door een van mijn collega's. **Stuur niet noodzakelijke mail naar** 5.1.2e@rivm.nl
Excuses voor het ongemak,

met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e
National Centre for Hygiene and Safety (LCHV)
National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)
5.1.2e@rivm.nl | 5.1.2e@lchv.nl | www.lchv.nl

Van: [5.1.2e](mailto:5.1.2e@isala.nl) <5.1.2e@isala.nl>

Verzonden: donderdag 9 april 2020 12:21

Aan: [5.1.2e](mailto:5.1.2e@rivm.nl) <5.1.2e@rivm.nl>

CC: [5.1.2e](mailto:5.1.2e@ggdijsselland.nl) <5.1.2e@ggdijsselland.nl>

Onderwerp: Hergebruik isolatieschorten

Beste 5.1.2e

Na telefonisch contact te hebben gehad met 5.1.2e, deskundige infectiepreventie van GGD IJsselland, leek het ons goed om jou te benaderen met een opmerking.

Ik ben 5.1.2e binnen Isala en samen met twee van mijn collega's verzorgen wij vanuit overeenkomst de infectiepreventie adviezen voor een aantal zorggroepen in onze regio.
Op dit moment krijgen wij veel vragen over de condities voor het bewaren en vervolgens hergebruiken van isolatieschorten, met daarbij de verwijzing naar advies vanuit de GGD. Trudy herkent het advies als voortgevloeid uit een eerder communicatie vanuit jou.

Op 05-03-2020 heb je onderstaande aangegeven, beschreven als pragmatische insteek:

*Er is literatuur over het 'overleven' van het virus, hierbij wordt aangegeven dat temp en relatieve vochtigheid van invloed zijn. Gunstige temp laag, 6 graden en rv 50% overleving van min 3 dagen. Ongunstig: 20 graden en lage rv overleving max 1 dag. Er is geen literatuur/ onderzoek beschikbaar over invloed vriestemperaturen op het virus. Invriezen met aanwezigheid sputum bevordert waarschijnlijk de stabiliteit. Dus heeft invriezen niet mijn voorkeur. Mijn pragmatische insteek is:
- als je 2 of meer schorten/ jassen hebt, gewoon de gebruikte jas gelabeld bewaren, > 3 dagen dan is het virus 'overleden'
- het zijn uitzonderlijke tijden dus uitzonderlijk advies: een katoenen doktersjas na gebruik op hoge temp wassen, bij voorkeur hierbij een halterschort er overheen dragen.*

Binnen ons team van deskundigen infectiepreventie zien we het hergebruik van isolatieschorten op deze wijze niet als een optie. De insteek gaat voorbij aan de bacteriële besmetting van de schorten door invloeden aan de buitenzijde.

Van diverse bacteriën waaronder de *Staphylococcus aureus* weten we dat ze een langere tijd overleven op oppervlakken.

De insteek richt zich geheel, maar ook alleen op het nog wel/niet aanwezig zijn van het virus.

Waarbij er veel variabelen zijn die het definitief bepalen van de overlevingstijd op oppervlakken lastig maken.

In de publieke informatie vanuit het RIVM (vragen en antwoorden) staat het naar onze mening dan ook te recht als onderstaand geformuleerd:

Besmetting door een bacterie of virus via oppervlakken is mogelijk [1]. Voor coronavirussen die SARS severe acute respiratory syndrome en MERS Middle East Respiratory Syndrome veroorzaken is het echter niet duidelijk of oppervlakken een rol spelen [2]. Inmiddels blijkt uit onderzoek dat het nieuwe coronavirus wel enige tijd kan overleven op verschillende materialen [3,4]. Deze onderzoeken vonden plaats onder gecontroleerde en ideale omstandigheden. Het is mogelijk dat weersinvloeden en een hogere luchtvochtigheid tot minder virusdeeltjes leiden [4,5]. De hoeveelheid virus dat via een ziek persoon op een oppervlak terecht komt zal ook sterk verschillen.

Het lastige in deze situatie is dat onze advisering vanuit professie ten aanzien van dit punt niet strookt met het advies dat nu reeds diverse zorggroepen bereikt heeft.

Ons verzoek is om het op 05-03-2020 gegeven advies te heroverwegen, naar onze mening dient dit namelijk te worden gerectificeerd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Clean hands save lives

T 5.1.2e @isala.nl
F 5.1.2e

V1.2
Dr. Van Heesweg 2,
8025 AB Zwolle,
Postbus 10400,
8000 GK Zwolle
www.isala.nl

--

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

--